

ក្រសួងមហាផ្ទៃ

សាលាអភិបាលកិច្ច

អគ្គបាលកិច្ចល្អក្នុង

ស្ថាប័នសាធារណៈទូទៅ

- ▶ បទបង្ហាញដោយ ៖ គ្រូបង្គោលអភិបាលកិច្ចជំនាន់ទី១

មាតិកា

១. ទស្សនាវដ្តីអភិបាលកិច្ច និងអភិបាលកិច្ចល្អ

២. និយមន័យអភិបាលកិច្ច និងអភិបាលកិច្ចល្អ

៣. គោលការណ៍អភិបាលកិច្ចល្អទាំង៨

៤. ការលើកកម្ពស់ & ការប្រតិបត្តិគោលការណ៍អភិបាលកិច្ចល្អនៅក្នុងស្ថាប័នសាធារណៈទូទៅ

៥. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

១. ទស្សនាទានអភិបាលកិច្ច និងអភិបាលកិច្ចល្អ

- អភិបាលកិច្ច អភិបាល បានកើតឡើងតាំងពីយូរយារមកហើយ គ្រាន់តែយើងមិនបានមិនបានបញ្ញត្តិវាជាអភិបាលកិច្ចល្អតែប៉ុណ្ណោះ។
- អភិបាលកិច្ច អភិបាលកិច្ចល្អមិនជាពាក្យថ្មី មិនមែនជាទស្សនទានថ្មី ឬជាគំនិតដែលនាំចូលពីបរទេសមកអនុវត្តនៅកម្ពុជាក៏ទេដែរ។
- អភិបាលកិច្ច អភិបាលកិច្ចល្អ បានស្ថិតនៅជិតៗក្បែរៗជុំវិញខ្លួនមនុស្សយើង និងមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងស្និតស្នាលមិនអាចខ្វះបានទៅនឹងឥរិយាបថទាំងបួនរបស់មនុស្ស និងសតិសប្បជញ្ញៈដែលត្រូវប្រតិបត្តិជាក់ស្តែង ដោយផ្ដើមចេញពីមនុស្ស ឬបុគ្គលម្នាក់ៗឡើងទៅ។
- អភិបាលកិច្ច អភិបាលល្អ បានបង្កប់នៅក្នុងស្ថាប័នរដ្ឋ សហគមន៍ សមាគមន៍ វគ្គអារាម ក្រុមហ៊ុន និងរង្វង់គ្រួសារ។

អភិបាលកិច្ចល្អ របស់ព្រះសមណគោត្តម

- អ្នកដឹកនាំប្រទេសជាតិ មិនត្រូវរកផលប្រយោជន៍ពីលើសេចក្តីទុកចិត្ត និងការគោរពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្លួនឯងឡើយ។
- ប្រសិនបើអ្នកដឹកនាំណាបានដាក់ខ្លួនជាគំរូដ៏ល្អ ចេះស្រឡាញ់ចេះគោរព និងបំរើប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួនដ៏ស្មោះត្រង់ អ្នកដឹកនាំនោះ នឹងត្រូវបានប្រជាពលរដ្ឋស្រឡាញ់រាប់អាន គោរពនិងដឹងគុណតបវិញពុំខានឡើយ។
- ការដឹកនាំប្រជាពលរដ្ឋដោយ គុណធម៌ ខុសប្លែកគ្នាអំពីការដឹកនាំដោយ ច្បាប់អាជ្ញា និង បទបញ្ជា។
- ការដឹកនាំប្រជាពលរដ្ឋដោយ គុណធម៌ មិនបាច់អាស្រ័យលើការដាក់ទណ្ឌកម្មទេ។ យោងតាមមាគ៌ានៃពន្លឺត្រាស់ដឹង សុភមង្គលពិតជាអាចសម្រេចឡើងបាន ដោយសារផ្លូវនៃ គុណធម៌។”

ព្រះភិក្ខុធម្មបាល ខៀវ ជុំ

“យើងអភិវឌ្ឍដើម្បីឱ្យសង្គមនៃជាតិយើង មានឈ្មោះថា សង្គមមានសេចក្តីចម្រើន មានការជឿនលឿន មានប្រយោជន៍ខ្ពស់ខាងផ្លូវសម្ភារៈផង ខាងគំនិតបញ្ញាផង ទាំង ខាងធម្មៈផង។ ជាតិណាក៏ដោយ សង្គមណាក៏ដោយដែលអាចចម្រើនរុងរឿងបាន ត្រូវមានលក្ខណៈ៤ ប្រការ គឺ៖

ទី១-មនុស្សក្នុងសង្គម មានសមត្ថភាពគ្រប់វិស័យ

ទី២-មនុស្សក្នុងសង្គមមានសេរីភាពពេញបរិបូរណ៍

ទី៣-សង្គម មានរបបគ្រប់គ្រងប្រកបដោយយុត្តិធម៌

ទី៤-បុគ្គលក្នុងសង្គមមានព្រហ្មវិហារធម៌ដល់គ្នា និងគ្នាជានិច្ច។

ព្រះភិក្ខុធម្មបាល ខៀវ ជុំ (៦កញ្ញា១៩៧២) – ក្នុងសៀវភៅ “សកលចិន្តា” បោះពុម្ពនៅរាជធានីភ្នំពេញ ឆ្នាំ ១៩៧២

២. និយមន័យអភិបាលកិច្ច និងអភិបាលកិច្ចល្អ

- តាមវចនានុក្រមសម្តេច ជួន ណាត ពាក្យថាអភិបាលកិច្ចល្អគឺមកពីពាក្យ
អភិបាល + កិច្ច រីឯ អភិបាលកិច្ចល្អមកពីពាក្យអភិបាល + កិច្ច + ល្អ
១-អភិបាល (ន)= អ្នកគ្រប់គ្រង អ្នកបីបាច់ថែរក្សា អ្នកថែរក្សា ការគ្រប់គ្រង
ការបីបាច់ ការថែរក្សា
២-កិច្ច (ន)= ការដែលត្រូវធ្វើ អំពើ ការរវល់
៣-ល្អ (គុ)= មិនអាក្រក់គឺឥតហ្មង មិនមានទាស់ មិនឆ្គង ត្រឹមត្រូវប្រពៃ

២. និយមន័យអភិបាលកិច្ច និងអភិបាលកិច្ចល្អ (ត)

- តើអភិបាលកិច្ច អភិបាលកិច្ចល្អ ត្រូវគេឲ្យនិយមន័យយ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ?
- អភិបាលកិច្ច “ជាការដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេច និងដំណើរការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេច”។
  - អភិបាលកិច្ច “ជាការចាត់ចែងគ្រប់គ្រងដំណើរការសង្គម នយោបាយ និងសេដ្ឋកិច្ច”។
  - អភិបាលកិច្ច “ជាមធ្យោបាយប្រើអំណាច និងអាជ្ញាដើម្បីជះឥទ្ធិពលទៅលើជីវភាពសាធារណៈពិសេសលើការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម”។

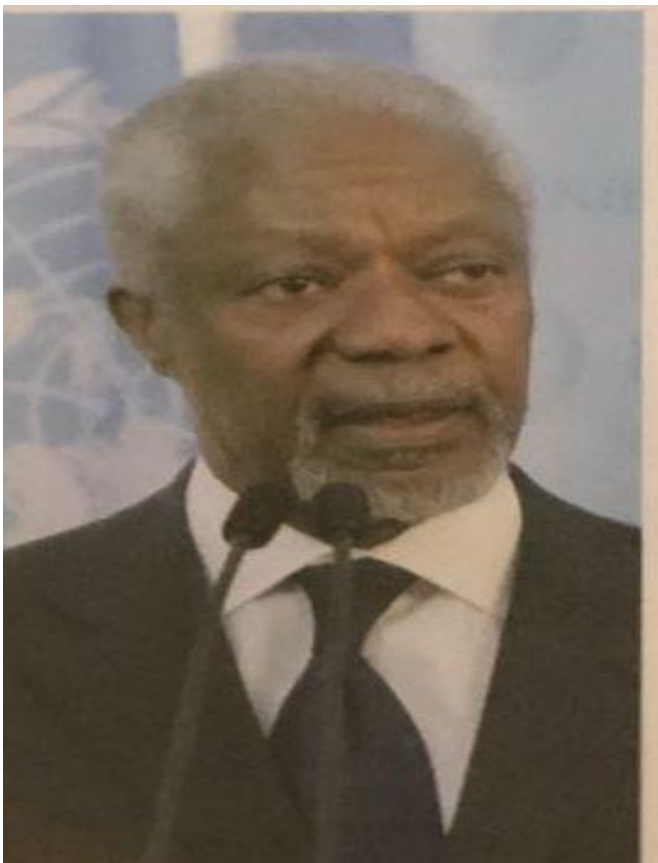
២. និយមន័យអភិបាលកិច្ច និងអភិបាលកិច្ចល្អ (ត)

- អភិបាលកិច្ច “ជាកិរិយា ឬ ឬក៏ពាក្យនៃការប្រើប្រាស់អំណាចក្នុងការគ្រប់គ្រង ចាត់ចែងនៃកិច្ចការរដ្ឋ”។
- អភិបាលកិច្ច “ជាប្រពៃណីដែលអាជ្ញាធរនៅក្នុងប្រទេសមួយអនុវត្ត”។
- អភិបាលកិច្ច “ជាសំណុំគុណតម្លៃនយោបាយ និងស្ថាប័ន”។

អភិបាលកិច្ចល្អគឺជាបុរេលក្ខណៈ
វិនិច្ឆ័យសំខាន់បំផុតមួយ ដើម្បី
ធានាមានការអភិវឌ្ឍ សេដ្ឋកិច្ច
ប្រកបដោយចីរភាព មានសម
ធម៌យុត្តិធម៌សង្គម

អភិបាលកិច្ចល្អប្រហែលគឺជាកត្តាដ៏មានសារ
សំខាន់បំផុតតែមួយគត់ក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រី
ក្រនិងលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍ។ មានអភិបាលកិច្ចល្អ
ជាមធ្យោបាយបង្កើតឱ្យមានស្ថាប័នដែលមាន
ដំណើរការល្អ ប្រកបដោយគណនេយ្យភាព ផ្នែក-
រដ្ឋបាល ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ និងនយោបាយ។

២. និយមន័យអភិបាលកិច្ច និងអភិបាលកិច្ចល្អ (ត)

- កម្មវិធីអភិវឌ្ឍសហប្រជាជាតិ(UNDP១៩៩៧) បានឱ្យនិយមន័យថាអភិបាលកិច្ចល្អ ជា ការប្រើប្រាស់អំណាចខាងនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច និងរដ្ឋបាលដើម្បីគ្រប់គ្រងកិច្ចការរបស់ ប្រទេស។
- ធានាគារពិភពលោក(World Bank ១៩៩២-១៩៩៤) បានឱ្យនិយមន័យអភិបាលកិច្ច ល្អ គឺជារបៀបនៃការប្រើប្រាស់អំណាចអភិបាលកិច្ចក្នុងការចាត់ចែងសេដ្ឋកិច្ច និងធនធាន សង្គមដើម្បីការអភិវឌ្ឍប្រទេស។
- ADB (1995) បានឱ្យនិយមន័យអំពីអភិបាលកិច្ចល្អ គឺមានរបៀបប្រើប្រាស់អំណាច អភិបាលកិច្ច ក្នុងការចាត់ចែងសេដ្ឋកិច្ច និងធនធានសង្គមរបស់ប្រទេសដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍។
- ក្រុមគ្រូបង្គោលទី១៖ បានឱ្យនិយមន័យអភិបាលកិច្ចល្អថា “ជាវិធីសាស្ត្រដែលរដ្ឋ ស្ថាប័ន អង្គភាពប្រើប្រាស់ក្នុងការគ្រប់គ្រងសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងសន្តិសុខដើម្បីបម្រើផល ប្រយោជន៍ប្រជាពលរដ្ឋ”។

២. និយមន័យអភិបាលកិច្ច និងអភិបាលកិច្ចល្អ (ត)

- ក្រុមគ្រូបង្គោលទី២៖ បានឲ្យនិយមន័យអភិបាលកិច្ចល្អថា “ជាការដឹកនាំគ្រប់គ្រង ចាត់ចែង ធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការដើម្បីបម្រើផលប្រយោជន៍ និងឆ្លើយតបទៅនឹង តម្រូវការជាក់ស្តែង”។
- ក្រុមគ្រូបង្គោលទី៣៖ បានឲ្យនិយមន័យអភិបាលកិច្ចល្អថា “ ជាការដឹកនាំ គ្រប់គ្រង ចាត់ចែង ប្រកបដោយតម្លាភាព ការចូលរួមឆ្លើយតប និងការព្រមព្រៀងពីអ្នកពាក់ព័ន្ធដោយ អនុវត្តតាមច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ សមធម៌ និងចក្ខុវិស័យជា យុទ្ធសាស្ត្រ ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពនៃការផ្តល់សេវាជូនប្រជាពលរដ្ឋប្រកបដោយប្រសិទ្ធ ភាព ភាពសក្តិសិទ្ធក្នុងគោលបំណងបង្កើនចីរភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងការអភិវឌ្ឍ ប្រទេសជាតិ”។
- ក្រុមគ្រូបង្គោលទី៤៖ បានឲ្យនិយមន័យអភិបាលកិច្ចល្អថា “ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃលទ្ធិប្រជាធិប តេយ្យ និងជាយន្តការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ចដោយផ្អែកលើគោលការណ៍ទាំង៨ ” ។

២. និយមន័យអភិបាលកិច្ច និងអភិបាលកិច្ចល្អ (ត)

- ក្រុមគាំទ្រក្នុងស្រុក ខណ្ឌរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ៖ បានឲ្យនិយមន័យអភិបាលកិច្ចល្អថា “ជាវិធីសាស្ត្រដែលរដ្ឋ ស្ថាប័ន អង្គភាព ប្រើប្រាស់ក្នុងការគ្រប់គ្រងសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងសន្តិសុខដើម្បីបម្រើផលប្រយោជន៍រួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ដោយបំពេញនូវគោលការណ៍ទាំង ៩”។
- អភិបាលកិច្ចក្នុងវិស័យសាធារណៈនៅកម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ ២០១៦៖ បានឲ្យនិយមន័យអភិបាលកិច្ចល្អថា “ ជាស្នូលឈានទៅរកការសម្រេចបាននូវសង្គមមួយប្រកបដោយភាពយុត្តិធម៌ និងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព និងសមធម៌។
- សរុបជារួមអភិបាលកិច្ចគឺជាសកម្មភាព ជាវិធីសាស្ត្រដំណើរ ជារបៀបរបបដឹកនាំ ចាត់ចែងធ្វើការសម្រេចចិត្ត និងវិធីសាស្ត្រដំណើរការ របៀបរបបដឹកនាំ ចាត់ចែងការអនុវត្ត សេចក្តីសម្រេចចិត្តនោះដោយប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍រួមទាំង០៨ មាន ៖ ការចូលរួម នីតិវដ្ត តម្លាភាព ការព្រមព្រៀង សមធម៌ ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ គណនេយ្យភាព ការឆ្លើយតប។

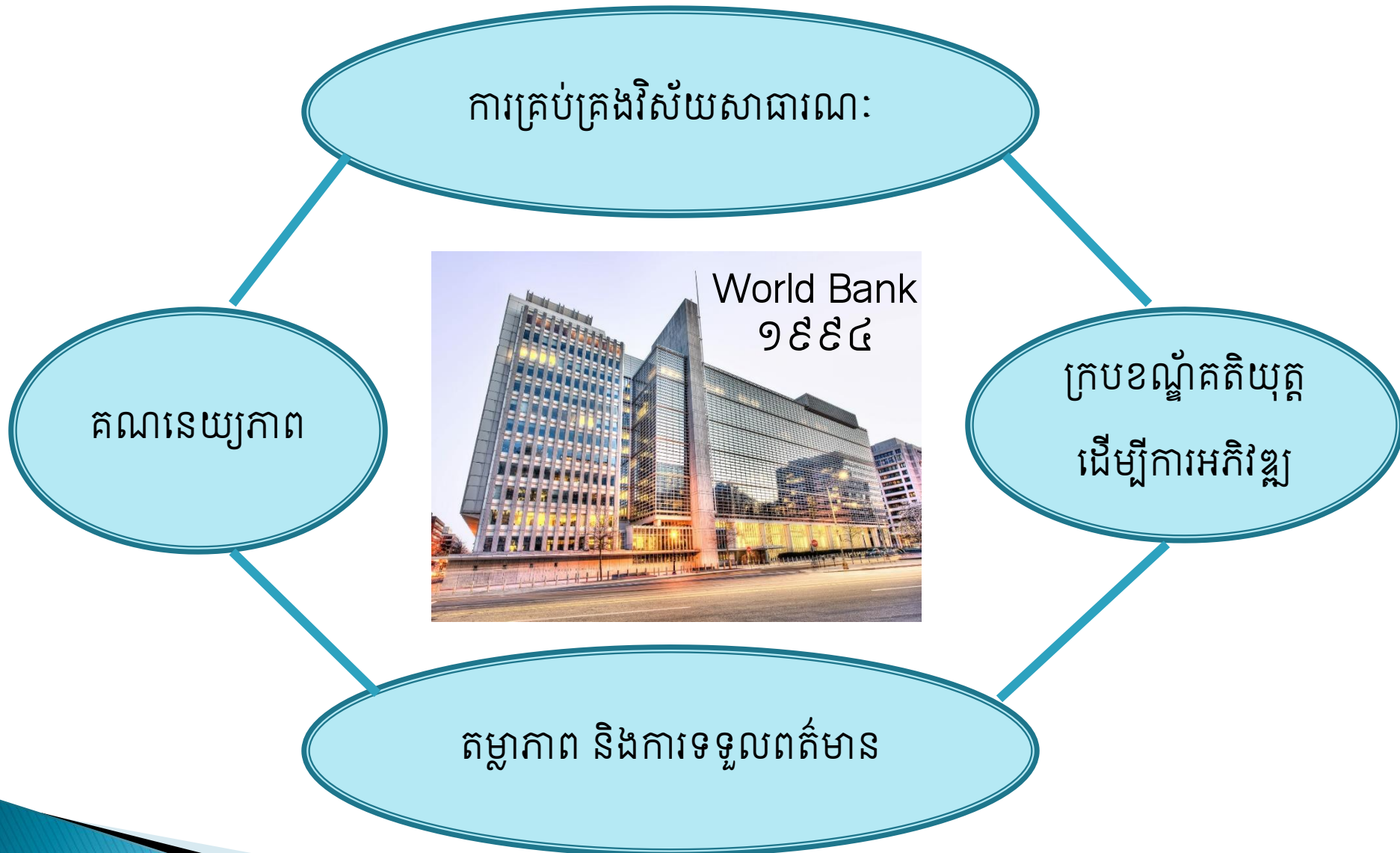

៣. គោលការណ៍ទាំង៨ របស់អភិបាលកិច្ចល្អ

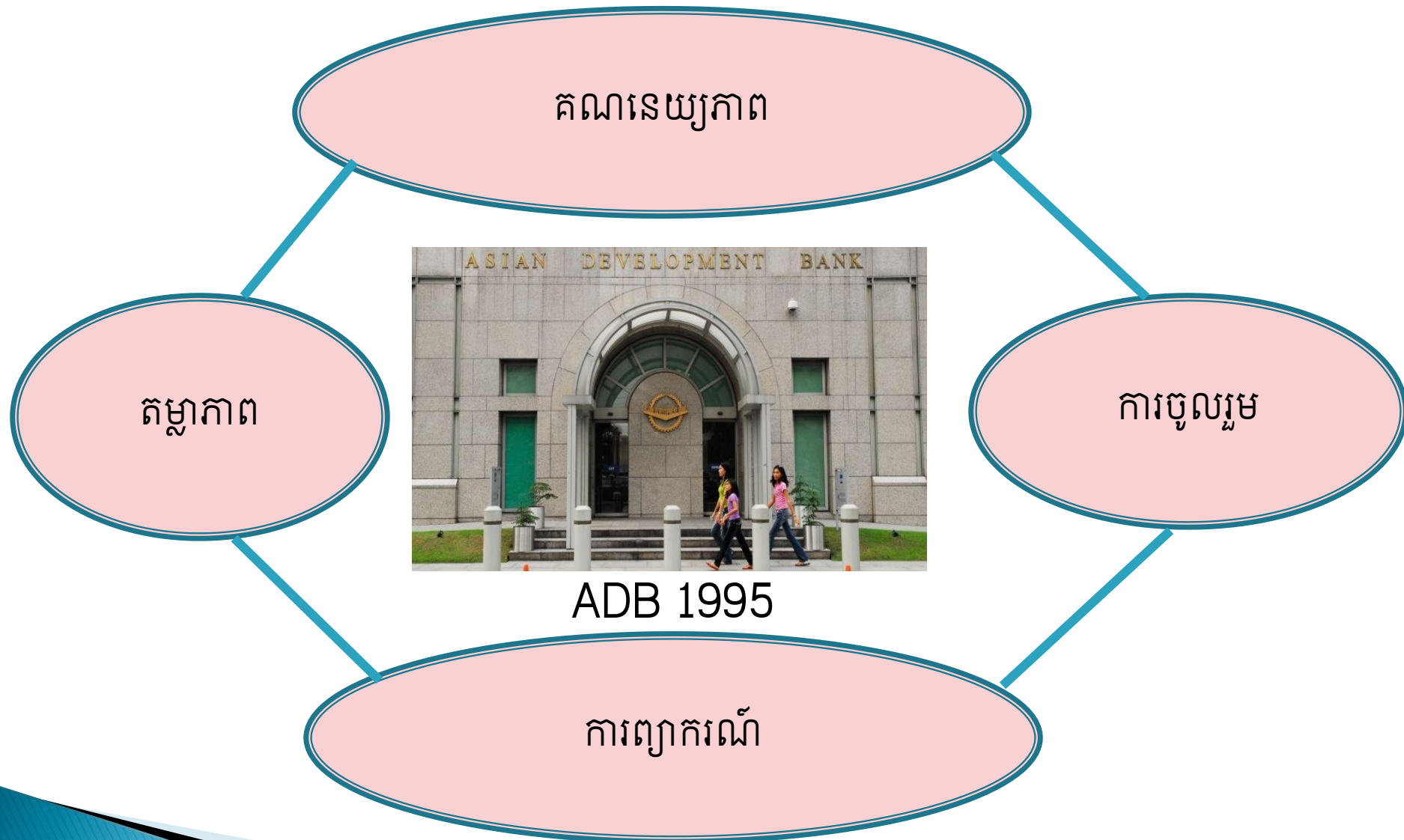
តើគោលការណ៍អភិបាលកិច្ចល្អមានការប្រែប្រួលយ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ?

៣. គោលការណ៍ទាំង៨ របស់អភិបាលកិច្ចល្អ (ត)

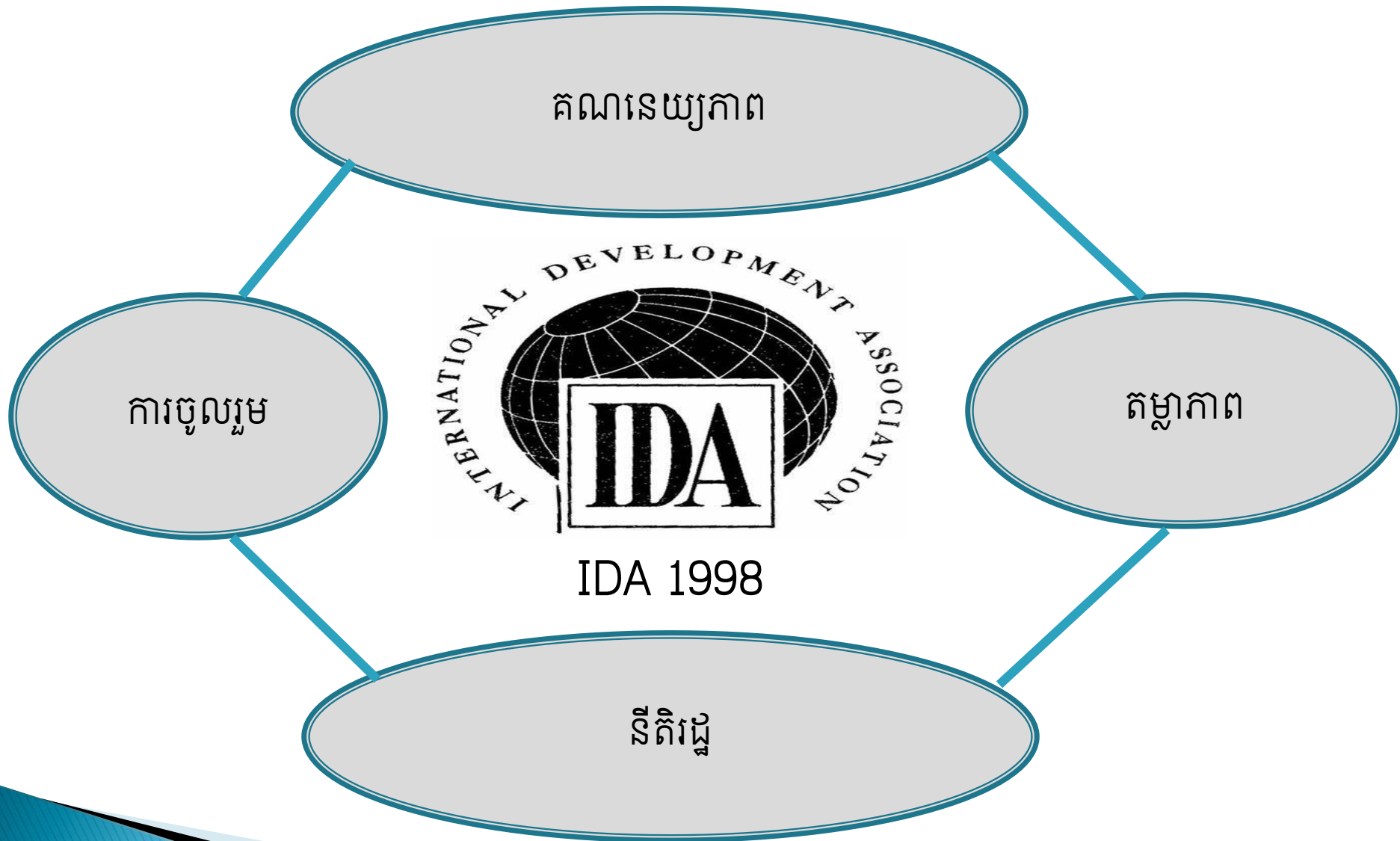

៣. គោលការណ៍ទាំង៨ របស់អភិបាលកិច្ចល្អ (ត)

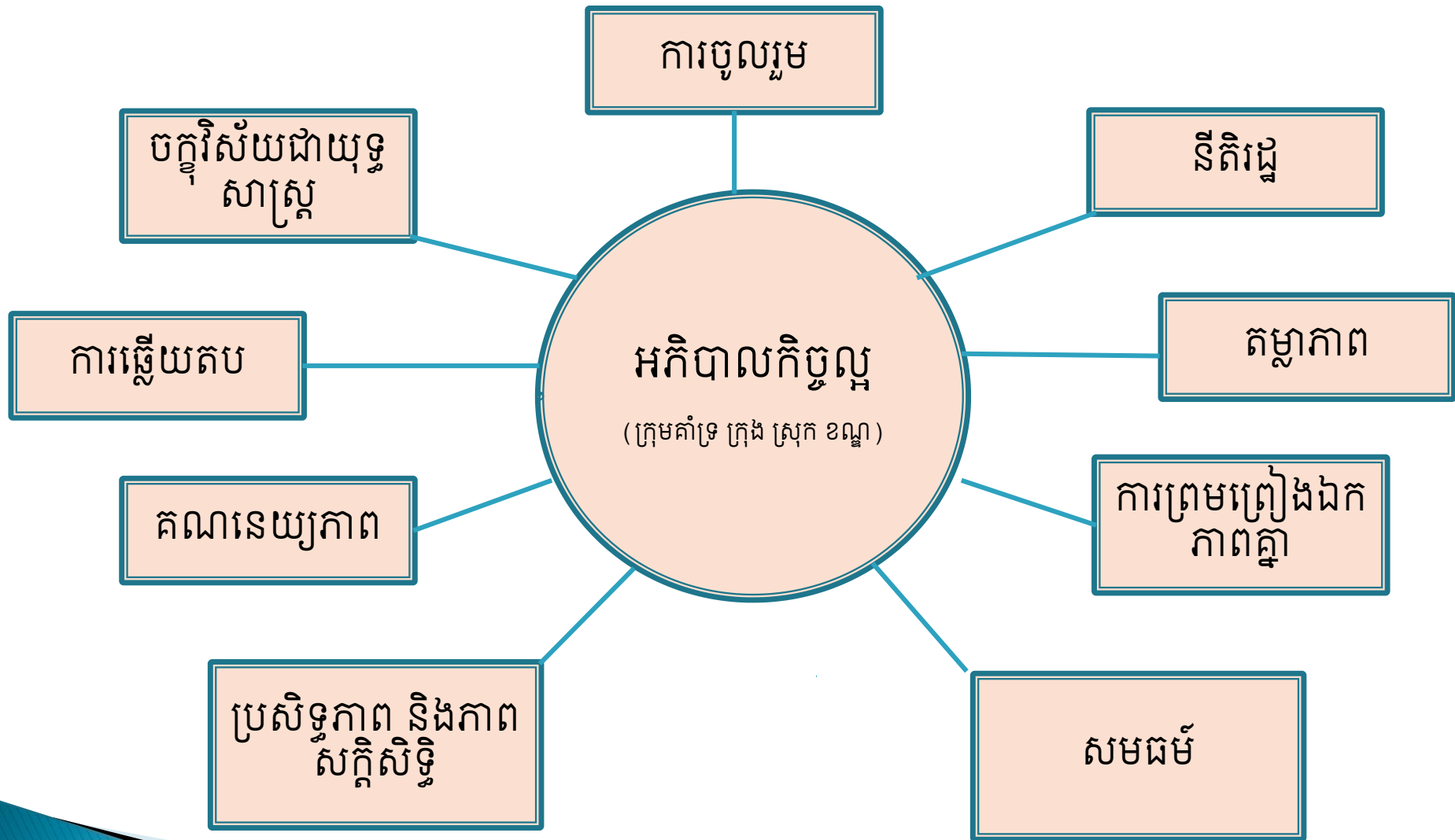

៣. គោលការណ៍ទាំង៨ របស់អភិបាលកិច្ចល្អ (ត)

៣. គោលការណ៍ទាំង៨ របស់អភិបាលកិច្ចល្អ (ត)

៣. គោលការណ៍ទាំង៨ របស់អភិបាលកិច្ចល្អ (ត)

- សរុបមកគោលការណ៍សំខាន់ៗ នៃអភិបាលកិច្ចល្អដែលបានពិភាក្សាខាងលើ គ្រាន់តែជាការកំណត់របស់បណ្តាអ្នកប្រាជ្ញរៀបចំតាមរយៈការសិក្សាស្រាវជ្រាវតែប៉ុណ្ណោះ តែអភិបាលកិច្ចល្អ នៅមានគោលការណ៍ និងធាតុប្រទាក់ក្រឡាផ្សេងទៀតចូលរួម ហើយវានឹងប្រែប្រួលពីសម័យកាលមួយទៅសម័យកាលមួយទៀត។

៤. ការលើកកម្ពស់ និងការប្រតិបត្តិគោលការណ៍អភិបាលកិច្ចល្អនៅក្នុងស្ថាប័នសាធារណៈទូទៅ

- តើតួអង្គសំខាន់ៗក្នុងអភិបាលកិច្ចល្អមានស្ថាប័នណាខ្លះ ?
- តើគោលការណ៍អភិបាលកិច្ចល្អ ត្រូវបានលើកកម្ពស់ និងប្រតិបត្តិនៅក្នុងស្ថាប័នសាធារណៈទូទៅយ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ?

ប្រទេសាស្ត្រស្រីកោណ

ទី២- ការធ្វើសមាហរណកម្មកម្ពុជា
ក្នុងតំបន់ និងពិភពលោក

(១៩៩៨-២០០៣)

ប្រទេសាស្ត្រស្រីកោណ

ទី៣- ការដាក់ចេញនូវកំណែទម្រង់រដ្ឋឡើយ
ដើម្បីការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិប្រកបដោយចីរភាព

ទី១- ពង្រឹងសន្តិភាព សន្តិសុខ និងស្ថេរភាពជាតិ

យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣

យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤

អភិក្រមមន្ត្រីរាជការ

- ❖ ដូតទឹក
- ❖ ដុះក្អែល
- ❖ ផ្ទះកញ្ចក់
- ❖ ព្យាបាល

អភិក្រមសេវាសាធារណៈ

- ធ្វើឱ្យបាន
- ធ្វើឱ្យលឿន
- ធ្វើឱ្យមានតម្លាភាព

អនុសាសន៍របស់សម្តេចតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី

- ធ្វើជាមន្ត្រីត្រូវតែស៊ូផង សាមគ្គីផង
- ភាពក្រអឺតក្រទមរបស់មន្ត្រីរាជការ ជាបណ្តាសារបស់ប្រជាពលរដ្ឋ
- កុំធ្វើជាមន្ត្រីជើងដប់ ត្រូវធ្វើមន្ត្រីជើងពីរ
- កុំធ្វើជាមន្ត្រីគ្រប់ល្បៅ ប្រភេទទី១ និងទី២
- មន្ត្រីគឺជាអ្នកបម្រើរាស្ត្រដ៏ស្មោះត្រង់ មិនមែនជាចៅហ្វាយរបស់រាស្ត្រទេ

ពង្រឹងប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចនៅក្នុងការផ្តល់សេវារដ្ឋបាល

- បង្កើនភាពជឿជាក់
- បង្កើនភាពឆ្លើយតប
- បង្កើនភាពប្រជ្ញតិប្រជ្ញដឹង

ក្រមប្រតិបត្តិបង្កើតការ

- ❖ ឆន្ទៈម្ចាស់ការ
- ❖ ភក្តីភាព
- ❖ មនសិការវិជ្ជាជីវៈ
- ❖ នឹងវប្បធម៌សេវាសាធារណៈ

៤. ការលើកកម្ពស់ និងការប្រតិបត្តិគោលការណ៍អភិបាលកិច្ច

ល្អនៅក្នុងស្ថាប័នសាធារណៈទូទៅ

- ការលើកកម្ពស់គោលការណ៍អភិបាលកិច្ចល្អគឺជាការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធរដ្ឋបាល ដោយពង្រីក វិសាលភាព នៃការផ្តល់សេវាឱ្យបានទូលាយតាមរយៈការប្រមូលផ្តុំ សេវាទាំងអស់ឱ្យស្ថិតក្នុង ក្របខ័ណ្ឌ សមត្ថកិច្ច រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលត្រូវ ផ្តល់ជូនអតិថិជន ឬប្រជាពលរដ្ឋដែលមកទទួលសេវានៅកន្លែងតែមួយ។
- ស្ថិតក្នុងបរិបទនៃកម្ពុជានាពេលកន្លងមក និងរហូតមកបច្ចុប្បន្ន រាជរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជានៅតែចាត់ទុកអភិបាលកិច្ចល្អគឺជាស្នូលមួយយ៉ាងសំខាន់ ដែលនាំឱ្យ មានភាពយុត្តិធម៌ក្នុងសង្គម ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសង្គមប្រកបដោយចីរភាព និង សមធម៌។

៥. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

- ជាគោលការណ៍រួម ដើម្បីអោយអង្គភាព ស្ថាប័ន ឬប្រទេសទាំងមូលមានអភិបាលកិច្ចល្អ គឺពិតជាទាមទារឲ្យថ្នាក់ដឹកនាំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ មានសមត្ថភាព ឈរលើគោលការណ៍ច្បាប់ និងសីលធម៌សង្គមជាសំខាន់ៗ អ្នកដែលជាប្រធានអង្គភាពពីថ្នាក់ក្រោម ដល់ថ្នាក់លើត្រូវតែជាមនុស្សប្រកបដោយចក្ខុវិស័យគំនិតផ្តួចផ្តើម និងការច្នៃប្រឌិតខ្ពស់ៗ
- ថ្នាក់ដឹកនាំត្រូវហ្វឹកហាត់ និងលត់ដំខ្លួនក្នុងកិច្ចការគ្រប់គ្រង ដឹកនាំ ចាត់ចែង ឲ្យនៅក្នុងរង្វង់គោលការណ៍រួម ផលប្រយោជន៍រួម និងមនៈសិការជាតិ និងប្រជាជន។

សូមអរគុណ !

សូមសំណាងល្អ !